
Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia
versus
egyetemek, mint kutatóhelyek
szakosodási szabadalmaik tükrében

Dr. Huszák Loretta
MRTT vándorgyűlés
2014

Tartalom

- ❖ Szabadalmak az S3-ban
  - ❖ K+F ráfordítások megyei/regionális eloszlása
  - ❖ K+F ráfordítások szektorális eloszlása
  - ❖ Magyarországi szabadalmak szektorális eloszlása
  - ❖ Kutatóközpontok (egyetemek) szabadalmi
  - ❖ Megállapítások
-

Szabadalmak mint indikátorok

- Egyetemi ranking: a szabadalmak száma valamennyi szempontrendszer fontos, sok esetben súlyozott eleme
- S3: az eredményindikátorok között szerepel a megadott szabadalmak száma is.

Rendszerszemléletű kutatások

Bázisév: 2013 - 3 278 db érvényes szabadalom

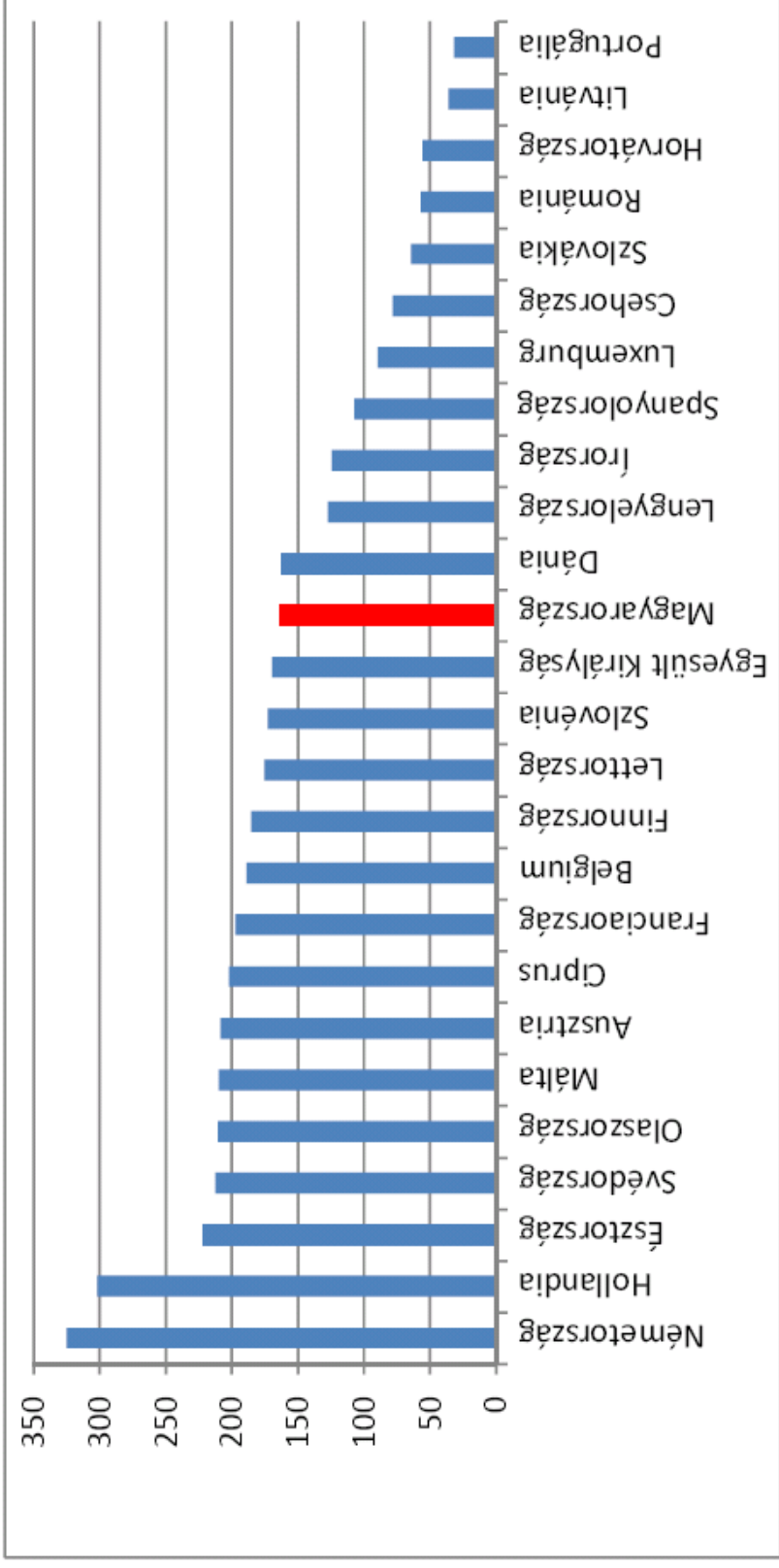
Célérték: 2020 - 3 800 db érvényes szabadalom

Szabadalmak mint K+F tevékenység eredménye

- S3 TE kitért a K+F tevékenységek eredményeként létrejövő szabadalmak jelentőségére, európai kontextusban elemezve azt:
  - Egységnyi K+F ráfordításra eső szabadalmak számában Németország áll az első helyen, itt 325, Hollandiában 301 szabadalom születik 1 milliárd euró K+F ráfordításból, Magyarországon 163, míg Litvániában csak 36, Portugáliában pedig 31.
  - Magyarországon körülbelül másfél milliárd Ft K+F ráfordításra esik egy nemzetközi szabadalom, ezzel az EU tagországok közepmezőnyében helyezkedünk el (hasonló mint U.K., Franciaó., Dánia, Finno.).

DE: korreláció szabadalmak száma és K+F ráfordítás között!

1 milliárd euró K+F ráfordításra jutó nemzetközi szabadalmak száma

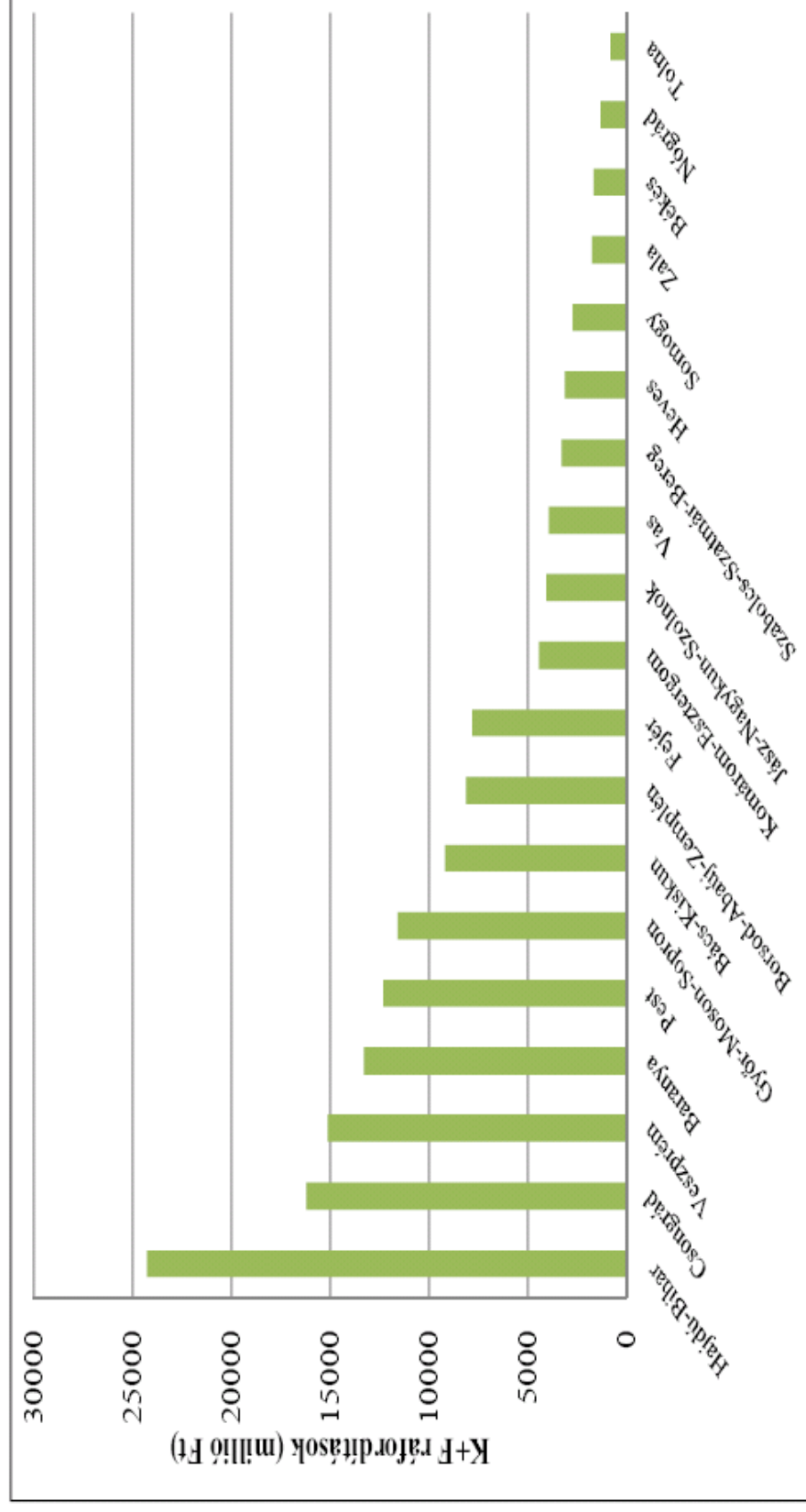

Forrás: Eurostat 2013 alapján Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (Társadalmi egyeztetésre szánt verzió), 24. o.
Megjegyzés: az adatok 2010-re vonatkoznak.

K+F ráfordítások megyei eloszlása

- S3 TE kitért rá, hogy az országos K+F ráfordításoknak csupán valamivel több, mint harmadát költik el a közép-magyarországi régió kívüli szereplők. Hajdú-Bihar és Csongrád megye, valamint az észak-alföldi és a dél-alföldi térség szerepe kiemelkedő, míg Észak-Magyarországé és a Dél-Dunántúlé ebből a szempontból kevésbé jelentős.
- A K+F ráfordítás mértékének vizsgálatakor szembetűnő Hajdú-Bihar megye kiugró teljesítménye, okok: Debreceni Egyetem és a megyei kutatóintézetek kutatásai, gyógyszeripari kutatási kapacitások
- Megyék K+F teljesítménye: bipoláris jelleg, amit a Fejér megyét és Komárom-Esztergom megyét összekötő képzeletbeli meredek vonal jelez. Ettől a vonaltól jobbra elhelyezkedő megyék K+F teljesítménye nem érte el 2012-ben az 5 milliárd Ft-os éves szintet sem.

A K+F források megyei bontásban, 2012-ben

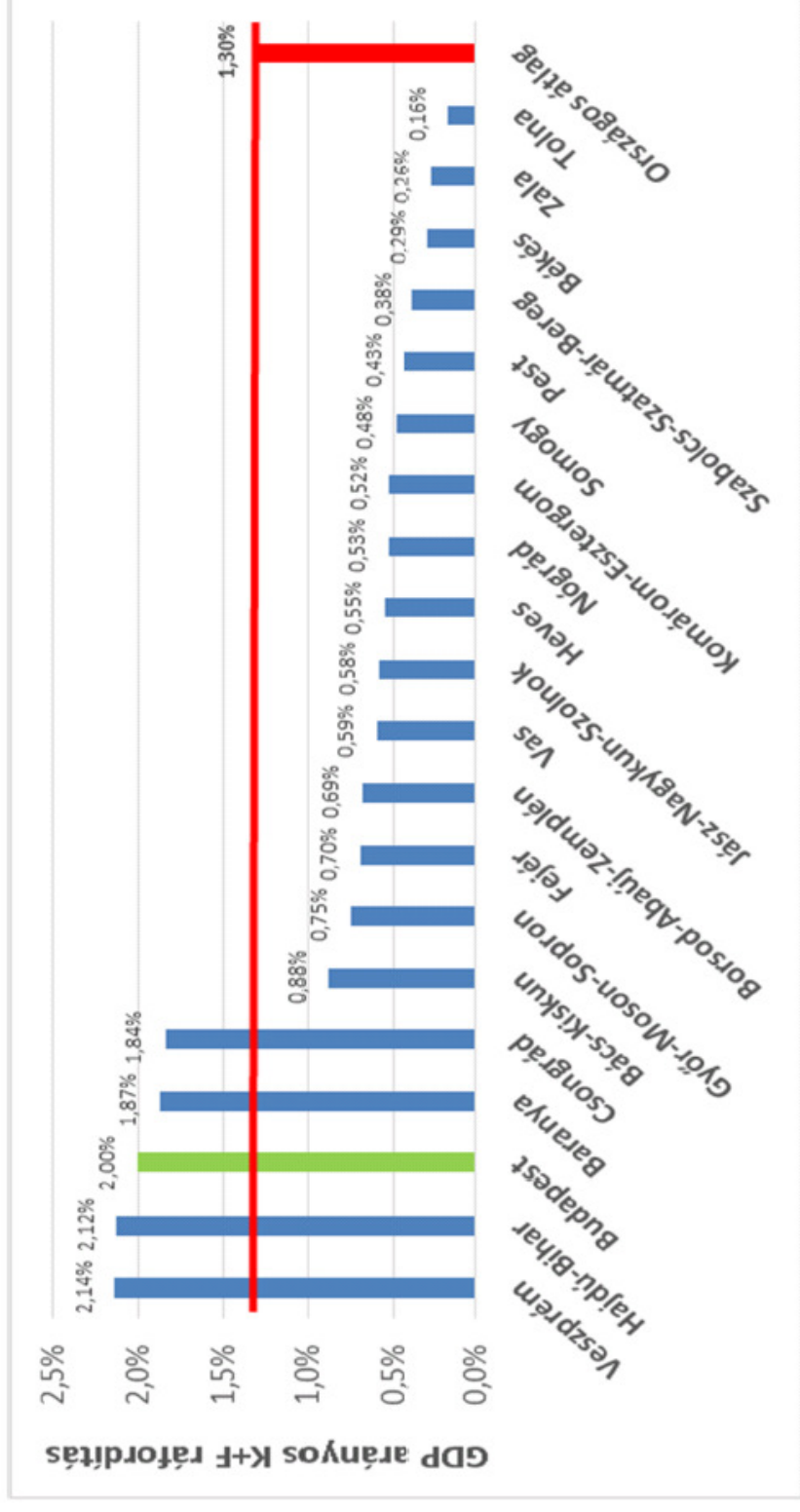
Forrás: Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (Társadalmi egyeztetésre szánt verzió), 25. o.

K+F ráfordítások a GDP arányában

- A GDP arányos K+F ráfordítás vizsgálata is hasonló képet mutat:
  - 5 megye (Hajdú-Bihar, Csongrád, Baranya, Budapest és Veszprém megye) teljesítménye éri el vagy közelíti meg az országos átlagot (amely Európai Unióós összevetésben alacsonynak számít), Budapestet is beleértve.
  - A többi megye GDP arányos K+F teljesítménye messze elmarad az 1,17%-os országos átlag értékétől.

K+F ráfordítások a GDP arányában megyénként, 2012-ben

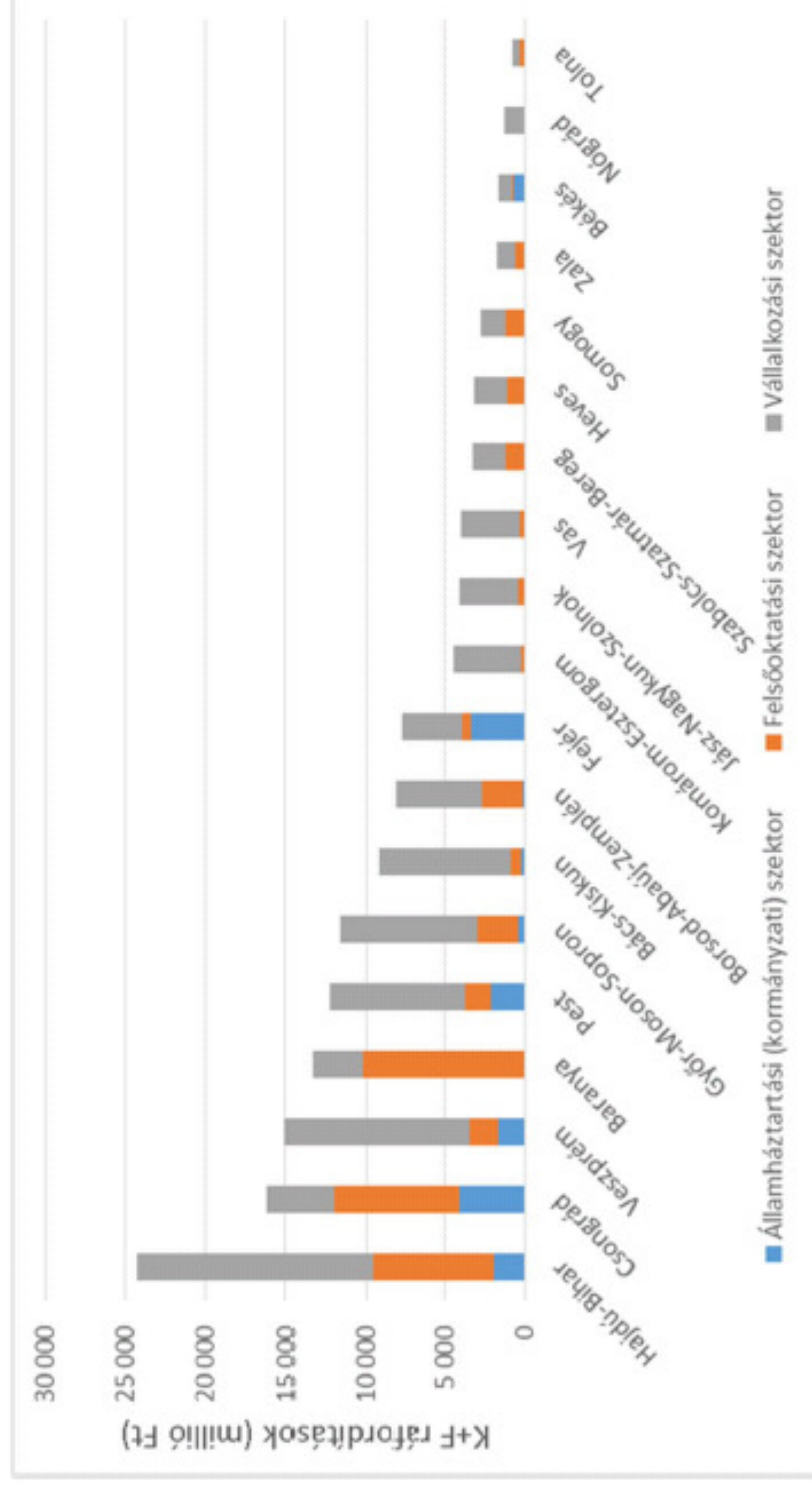

Forrás: Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (Társadalmi egyeztetésre szánt verzió), 26. o.

K+F ráfordítások szektoronkénti megoszlása

- A K+F ráfordítások szektoronkénti megoszlása alapján diverzifikált kép:
  - a vállalati szektor teljesítménye a legtöbb megyében dominál,
  - kivétel Csongrád és Baranya megye, ahol a felsőoktatási intézmények K+F ráfordításai megelőzik a vállalati szektorét.
  - Csongrád és Fejér megye esetében a kormányzati szektor teljesítménye is jelentős
  - nagyon magas a felsőoktatás aránya Hajdú-Biharban, Csongrádban, Baranyában (egyetemi központ erős térségi szerepe)

A megyei K+F ráfordítások szektorok szerinti megoszlása 2012-ben

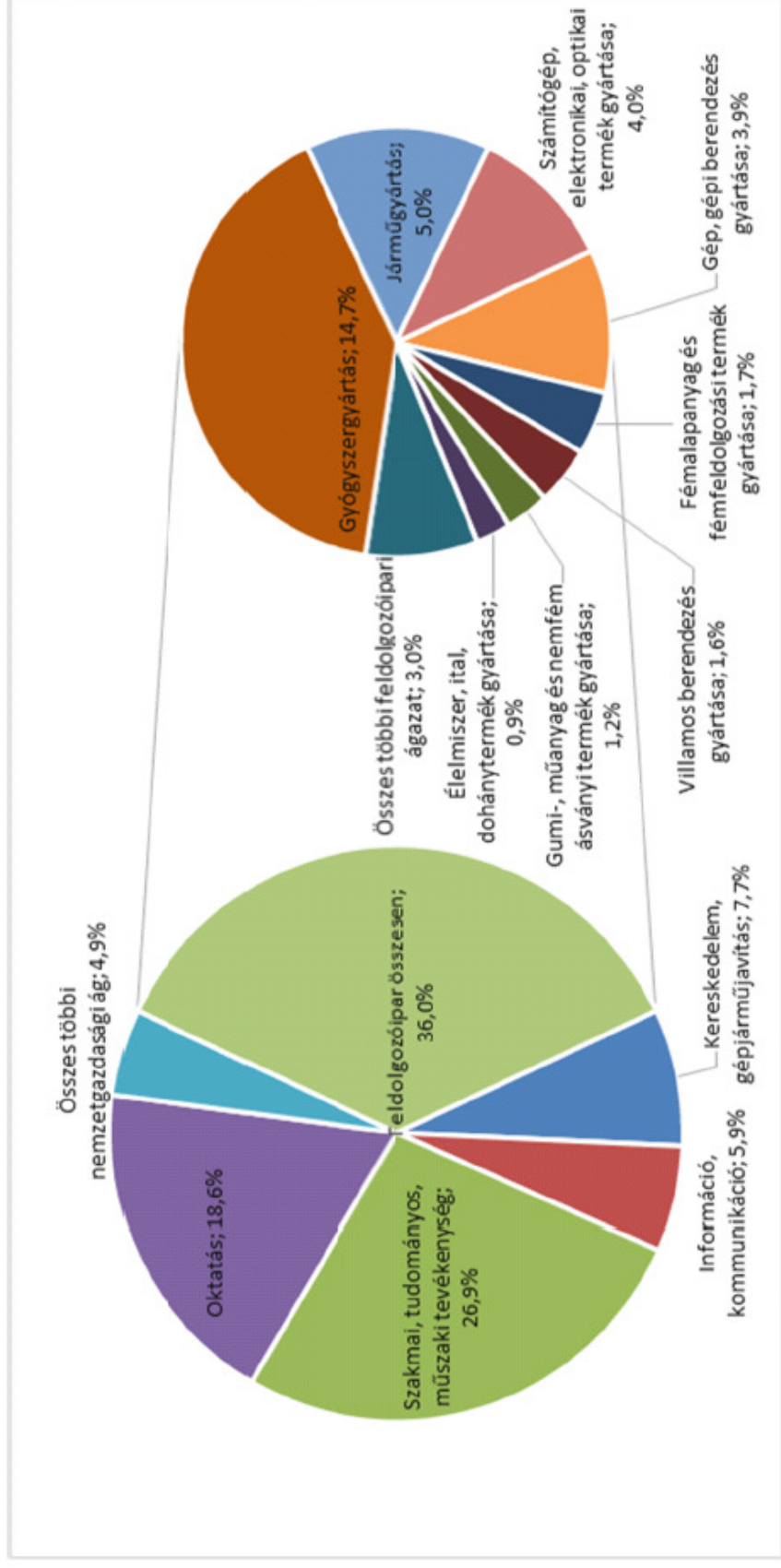

Forrás: Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia, végleges verzió, 23. o.

K+F ráfordítások a GDP arányában

- SE TE: Magyarországon 2012-ben a kutatás-fejlesztésre fordított forrás teljes összege 358,2 milliárd forint volt.
- A nemzetgazdasági K+F ráfordításokon belül a feldolgozóipar súlya 2012-ben 36%-os volt, a „szakmai, műszaki, tudományos” tevékenységé 26,9%, míg az oktatásé 18,6%.
- A feldolgozóiparon belül kiemelkedő a gyógyszergyártás.
- Jelentős súlya van a járműgyártásnak, a számítógép, elektronika, optikai termék gyártásának, valamint a gépgyártásnak is.

K+F ráfordítások aránya nemzetgazdasági ágak szerint, 2012

Forrás: Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (Társadalmi egyeztetésre szánt verzió), 27. o.

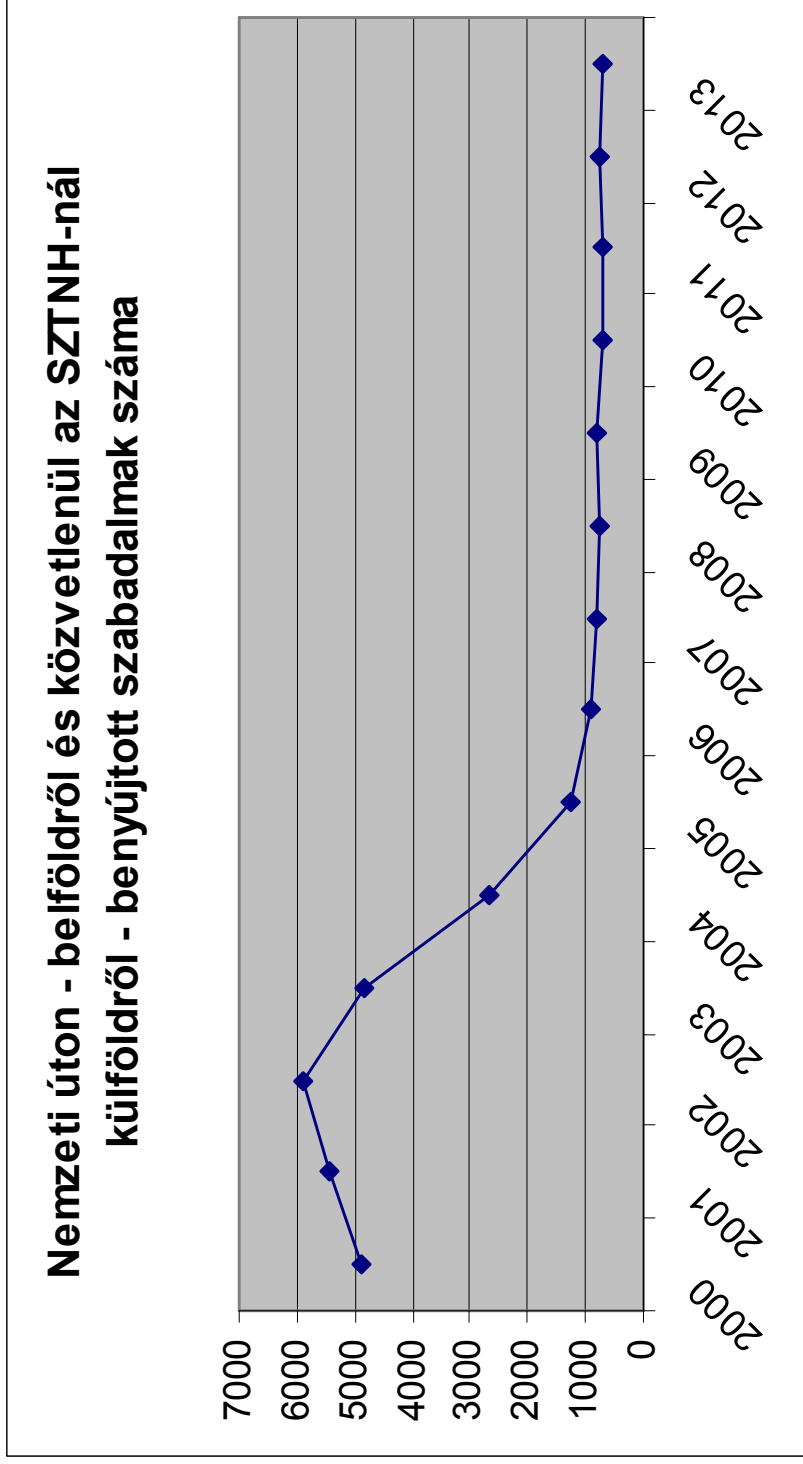
S3 régiótípusi besorolása

- A megyei és regionális k+F eredmények alapját képezik az S3 stratégia által felvázolt jövőképek.
  - Régiótípusok:
    - Tudás régiók, kutatási tevékenységgel:
      - Budapest és Pest megye
      - Baranya megye
      - Csongrád megye
      - Hajdú-Bihar megye
      - Veszprém megye
    - Ipari termelési zónák
    - Alacsony tudás- és technológia- intenzitású régiók
  - Kutatóintézetek mint a stratégia kulcsszereplői
  - Megyei/regionális KFI prioritások mindezek alapján

Gazdasági aktivitás a szabadalmak tükrében

- 1) S3 TE: Magyarországon általánosságban elmondható, hogy a KKV-k és a nagyvállalatok jelentős része a gyógyszerészet, a kémia és a biokémia területén aktív. S3 végleges: A feldolgozóipari hozzáadott érték ágazati megoszlása az elmúlt években jelentős átalakuláson ment keresztül: jelentősen nőtt többek között a járműipar, a gépgyártás és a gyógyszergyártás súlya.
  - A Magyarországon hatályos szabadalmak szakterületek szerinti összetételét tekintve évek óta a gyógyszeripar áll az első helyen: a legtöbb érvényes szabadalom a gyógyszeripar és az ehhez kapcsolódó kémiai vegyületek szakterületén található.
  - Ezt követték a gépészet, gépgyártás 5%-os részaránnyal, valamint az építőipari szabadalmak 4,5%-kal
  - majd a kémia (gyógyszeripar nélkül) 4%-os részaránnyal.

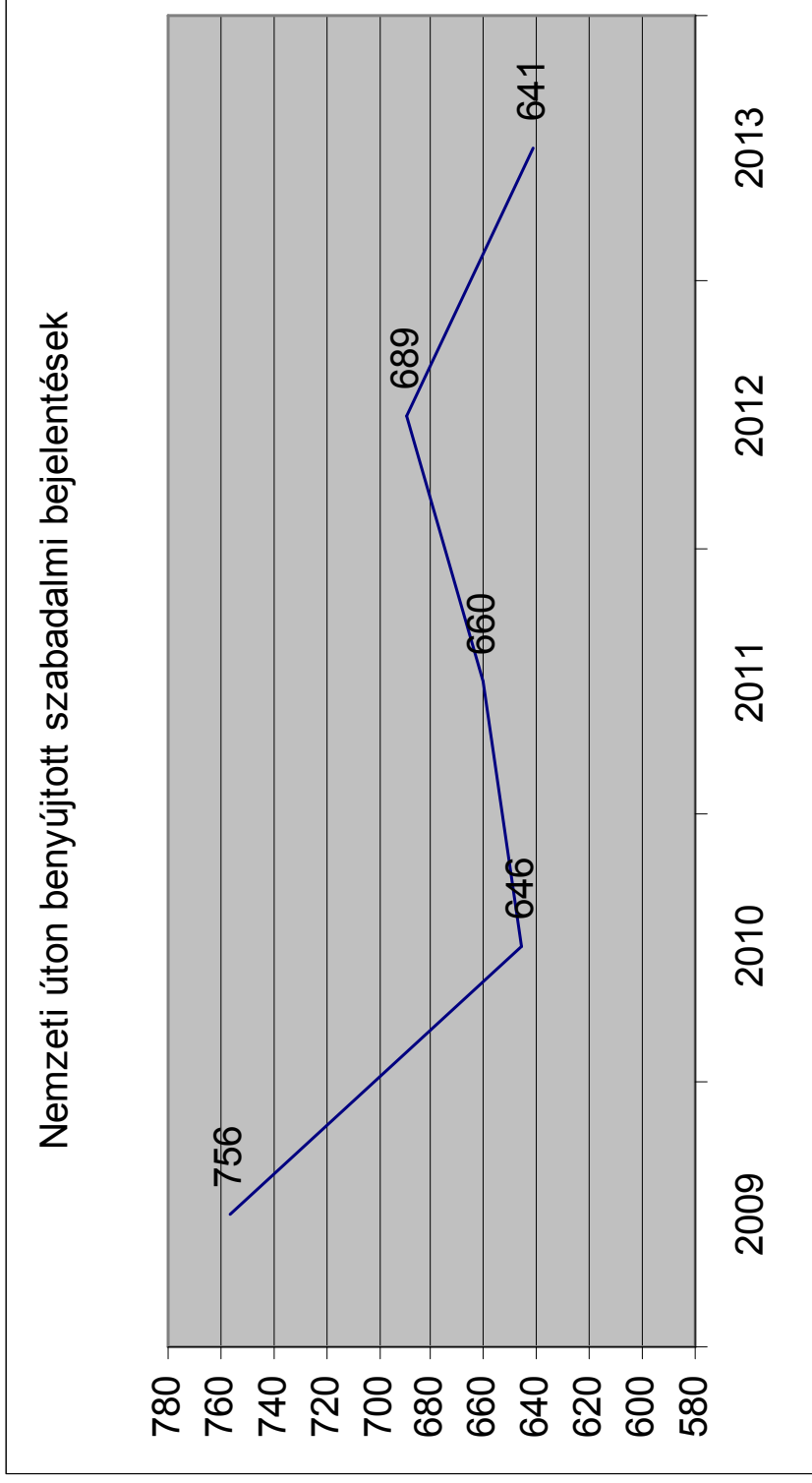
Magyarországi szabadalmak, 2000-2013

Megjegyzés: Hazai bejelentések, nemzeti úton benyújtott külföldi bejelentések és korábbi PC T-megjelölésekből eredő tényleges nemzeti eljárási kérelmek
Forrás: SZTNH Éves jelentései 2000-2013, saját szerkesztés

Magyar nemzeti úton benyújtott szabadalmak, 2009-2013

Megjegyzés: nemzeti úton belföldről benyújtott bejelentések
Forrás: SZTNH Éves jelentés 2013, saját szerkesztés

Tudásközpontok innovációs térképe S3 alapján

- 2.) S3 TE: A fővárosban található kutatóhelyek által kibocsátott publikációk legfontosabb témái az orvos- és egészségtudományok, az idegtudományok, valamint az ezekhez kapcsolódó gyógyszergyártás. S3 végleges: törölve
- 3.) S3 TE: A biokémia Csongrád, Baranya és Hajdú-Bihar megyében is markánsan megjelenik, az idegtudományok Pécsen és Szegeden is jelentősek, Debrecenben pedig egyértelműen látszódik a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató intézetének teljesítménye. A tudásközpontok kibocsátását vizsgálva szembeötlő még Veszprém megye teljesítménye, ahol ebben a „nagy kibocsátó” kategóriában a vegyészet és a környezettudományok dominálnak a térkép tanulságai szerint. S3 végleges: tudásrégiók

- 2004. évi CXXXIV. törvény a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról (továbbiakban: innovációs törvény), 2005. január 1-én lépett hatályba.
  - Előírásainak megfelelően kialakításra került a technológiatranszfer szabályozása és gyakorlata.
  - Korábban: iparjogvédelmi és szerzői jogi törvények határozták meg az egyetemi és az akadémiai kutatóhelyeken elért kutatási eredményekhez kapcsolódó jogok sorsát.
  - előírta a közfinanszírozású kutatóhelynek minősülő intézmények számára szellemi tulajdon-kezelési szabályzat megalkotását, határidő hatálybaléptetésére: 12 hó (2006. január 1-jét követően csupán azok a kutatóhelyek pályázhatnak közfinanszírozású támogatásra, amelyek rendelkeznek ilyen szabályzattal)
-

Kutatóközpontok technológiatranszfer- tevékenységét támogató pályázatok I.

- 2004: NKTH Regionális Egyetemi Tudásközpontok c. pályázata (amely 2005-től Pázmány Péter Program néven folytatódott)
  - *INNOTEK (2006)*,
  - „Tudáshasznosulást, tudástranszfert segítő eszköz- és feltételrendszer kialakítása, fejlesztése” (2008) (pólusvárosok felsőoktatási intézményei tudás- és technológiatranszfer-kapacitásainak fejlesztésére),
  - TÁMOP 4.2.1 „Kutatási és technológiatranszfer szolgáltatások támogatása, a felsőoktatási intézmények kutatási feltételrendszerének javítása” (2009-2012),
-

Kutatóközpontok technológiatranszfer-tevékenységét támogató pályázatok II.

- TÁMOP 4.2.1/B „A felsőoktatás minőségének javítása a kutatás-fejlesztés-innováció-oktatás fejlesztésén keresztül” (2011-2013) (egyetemek meg tudjanak felelni azon meghatározott minőségi kritériumoknak, amelyek a „KUTATÓEGYTEM” minősítés eléréséhez szükségesek),
  - TÁMOP 4.1.1.C „Regionális és ágazati felsőoktatási együttműködés támogatása, vidéki felsőoktatási integráció elősegítése” (2013-tól)
    - Bár a támogatási összegek felhasználása igen változatos eredményű volt, mára minden kutatóhelyen kialakult a kutatóhely keretei között folyó kutatómunka eredményeként létrejövő szellemi alkotások hasznosításának intézményi rendszere.
-

Egyetemek érvényes szabadalmi NSZO besorolás alapján

Debreceni Egyetem	Közszükségleti cikkek	7				
Miskolci Egyetem	Vegyészet és kohászat	3				
BMGE	Vegyészet és kohászat	1	Textil- és papíripar	1		
Pannon Egyetem	Ipari műveletek; Szállítás	2	Vegyészet és kohászat	3	Közszükségleti cikkek	1
Szent I. Egyetem	Vegyészet és kohászat	3				
ELTE	Vegyészet és kohászat	1				
Corvinus Egyetem	Közszükségleti cikkek	1				
Nyugat-Mo. Egyetem	Helyhez kötött létesítmények	1				
SOTE	Fizika	1				

Forrás: eKutatás alapján saját ábra. Szürke: ipari termelési zóna, nem tudásrégió.

Debreceni Egyetem szabadalmai

A01K	ANIMAL HUSBANDRY		
A61K	PREPARATIONS FOR MEDICAL, DENTAL, OR TOILET PURPOSES		
A01C	PLANTING; SOWING; FERTILISING		
A23L	FOODS, FOODSTUFFS		
A47B	TABLES; DESKS; OFFICE FURNITURE; CABINETS		
A61K	PREPARATIONS FOR MEDICAL, DENTAL, OR TOILET PURPOSES		
A23K	FEEDING-STUFFS SPECIALLY ADAPTED FOR ANIMALS	C12L	

- Szellemi tulajdon-kezelés rendszere mára kialakult a magyarországi közfinanszírozású kutatóhelyeken, ezt tükrözi szabadalmi bejelentésük
- Egyértelmű a korreláció a K+F források és az innovációs tevékenység között, melyek eredményeként a szabadalmi bejelentések létrejönnek.
- Tudásrégiók koncepciója (rendszerszemléletű kutatás 70%-a itt menjen végbe) felveti a kérdést, hogy mi történik azokkal a regionális tudásközpontokkal, amelyek nem tartoznak ezek közé.

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Huszák Loretta

eMail: loretta.huszak@mhnc.de
